

vi kom paa, thi man var ved at hænge den Mand, som havde sat det i Scene, det hele var ved at bryde sammen om dem dernede. Saa kom vi Dagen efter ned paa selve Girokontoret, en Bygning lavet til Krigsadministration, maaske lige saa stor som Christiansborg, i alt Fald betydelig større end Rigsdagens Afdeling her. Paa dette Postgirokontor havde de i Aktivitet ca. 800 Mand, de havde de allernyeste tekniske Midler, elektriske Tælleapparater, elektriske Maskiner, nydeligt at se paa, men de ni Tiendedele af det hele stod stille. Vi spurgte hvorfor. Direktøren erklærede, at det var saa umaadelig følsomt dette Princip; naar der skete en Fejl — og Fejl vil aldrig kunne undgaas i en stor Administration —, naar man f. Eks. kom til at lægge 10 Gylden fra den enes Konto over i den andens, saa fik de en Bunke Vrøvl, idet først den ene kom og sagde: Nu passer Regnskabet ikke, der er blevet 10 Gylden for lidt. Saa maatte de tage Pengene fra den anden, naar de med stort Besvær havde fundet Fejlen, og saa maatte de meddele vedkommende: Vi har regnet 10 Gylden fejl og har nu taget dem igen; men saa fik de Vrøvl fra ham. Resultatet var, at det svulmede op. Han viste mig Dyrger af Skrivelser om Fejl, som var løbet ind — jeg har det i Lommen, men jeg ved, at Tiden er knap —, og han erklærede: Vi er ikke længere i Ekspedition end fra den og den Dag, vi har været mere bagefter, men vi er ved at vinde ind paa det. Saa vidt jeg husker, var han 5 Dage efter i Administrationen. Han gav en Række Oplysninger om, hvorfor de var kommet i denne kedelige Situation, som man haabede at kunne rede sig ud af.

Vi havde ikke været hjemme ret længe, før vi gennem Udenrigsministeriet fik Meddelelse fra Gesandtskabet om, at Postgirokontoret, som vi nu havde set, var brudt sammen, lukket, og Staten overvejede for Tiden, paa hvilken Maade den vilde være i Stand til at skaffe de Mennesker, der nu stod og manglede Penge, deres Penge. Det maa sikkert ikke forstås saaledes — det fremgaar ikke direkte af Indberetningen —, at Pengene var forsvundet; men naar Postgirokontoret har mange Penge i sit Væрге, kan det sætte en betydelig Del hen, købe Værdipapirer til at give Forrentning, paa lignende Maade som enhver Bank har en Kærne af Kapitalen, som den kan regne med ikke røres. Paa lignende Maade havde de det der, men de kan ikke faa disse Papirer realiseret — det drejer sig om uhyre Beløb — uden Tab, og Staten maa gribe ind. Jeg skal paa Grund af Tiden ikke læse

Gesandtskabets Indberetning op, men det er ganske givet, at Postgirovæsenet i Holland er brudt sammen under Former, som gør, at de utvivlsomt ikke vil indlade sig paa det igen. Jeg har forsøgt at faa Underretning om, hvad der er sket senere, men der er ikke indløbet Meddelelse endnu; det tager nogen Tid at faa den Slags Ting at vide.

Det vil neppe nogen Sinde komme i den gamle Gænge igen i Holland, og selv om det skete, har jeg set saa meget af Administrationen dernede, at jeg vil advare paa det bestemteste imod, at Danmark slaar ind paa det System. Og hvorfor? Fordi der efter min Mening er en Systemfejl. Jeg kan ikke komme stærkt ind paa det, men jeg skal nævne en enkelt Ting, der vil vise, hvad jeg mener. Det er af den Art Forretninger, hvor Vanskelighederne vokser langt stærkere end Antallet af Kunder. Tænk Dem, at et Telefonselskab i en By kun har to Abonnenter; saa vil der kun være to Navne at trykke i Telefonbogen, og Bogen bliver at udlevere i to Eksemplarer. Saa snart der bliver ti Abonnenter, bliver der ti Navne i Bogen, den er vokset til det femdobbelte, og der bliver samtidig ti Bøger at udlevere til de ti Abonnenter; det vil sige at Udgifterne paa dette Omraade vokser langt hurtigere end Indtægten. Det samme er i Virkeligheden Forholdet med Postgirosystemet. Det er denne Omstændighed, der paa Telefonens Omraade giver Anledning til, at man indretter lokale Centraler, og det er jo muligt, at man ved at indrette lokale Centraler for Postgiro i ikke ringe Grad kunde raade Bod paa de Mangler, det store Apparat har.

Som Stillingen er, forekommer det mig, at Spørgsmaalet om en Udvidelse af Postgirovæsenet er alt for umodent til, at det bør afgøres ved en Bevilling paa Tillægsbevillingsloven. Jeg skulde intet have sagt til, at man fremmede Sagen gennem et særligt Lovforslag, hvorved vi kunde faa Løjlighed til at undersøge det hele Spørgsmaal; men jeg finder det ganske umuligt at stemme for en Bevilling som denne paa saa at sige Samlingens sidste Dag, thi de Erfaringer, vi har fra andre Lande, taler ikke til Støtte derfor. Jeg kunde ogsaa nævne Sverige, hvor der ligeledes har været Kludder, som dog er overvundet, skønt det stod paa i Uger. Altsaa, Systemet er i alt Fald i den Form, hvori vi kender det, absolut ikke brugeligt i det Omfang, som man har forsøgt i Holland, og som man i Virkeligheden stiler efter her.

Der er endnu en Grund til, at jeg adva-